

2
0
5
3

TÜRKİYE'NİN UZUN DÖNEMLİ
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ STRATEJİSİ VE
EYLEM PLANI BİLEŞENİ

2030 İklim Değişikliği Eylem Planı İstişare Toplantısı

TARIM Sektörü

Prof.Dr. İlkay DELLAL

17.05.2023

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI
T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER
KALKINMA PROGRAMI

İçerik

- Mevcut Durum
 - Tarım Sektöründe Temel Göstergeler
 - Tarım Kaynaklı Emisyonlar
- Azaltım Politikaları, Riskler, Fırsatlar
- Stratejiler

Mevcut Durum

- Türkiye'de tarım sektörü,
 - 85 milyon nüfusun gıda ihtiyacını karşılayan,
 - GSYH'nın ve ihracatın %6'sını,
 - istihdamın %18'ini oluşturan önemli bir sektördür.
- Üretimden tüketime uzanan tarım sistemi içerisinde yer alan tüm aktörlere (girdi tedarikçileri, çiftçiler, tüccarlar, işleyiciler, depolar, nakliyeciler, toptancılar, perakendeciler) gelir ve istihdam yaratır.
- Dünya piyasalarında önemli tarım ürünleri üreticisi ve ihracatçısıdır.

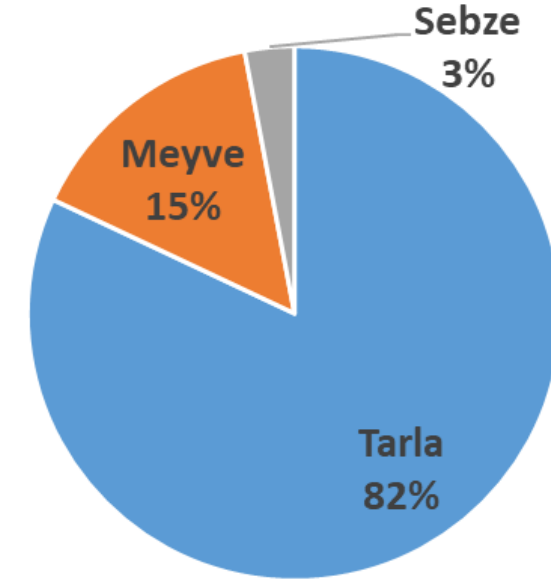

Mevcut durum

2022 yılında
Türkiye'de

- Ekilen tarım arazisi: 23 mha
- Çayır ve mera: 14,6 mha
- Tarla bitkileri arazisi: 19 mha
- Nadas arazisi: 3 mha

Tarım Arazisi Kullanım Durumu
(Toplam 23,4 mha)

Kaynak: TÜİK 2022

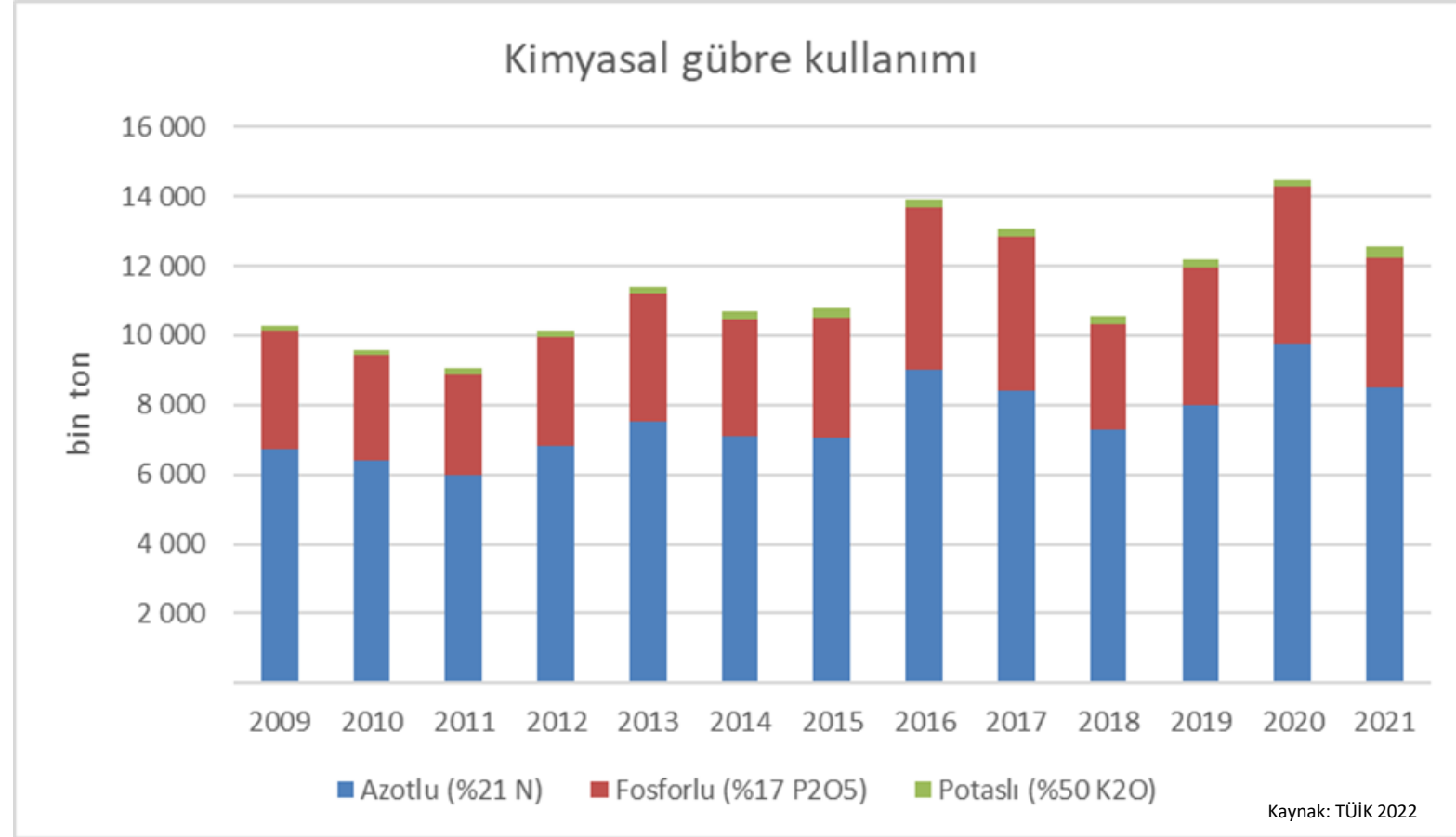
Mevcut durum

- Organik bitkisel üretim yapan yaklaşık 50 bin çiftçi, 500 bin hektar alanda,
- İyi Tarım Uygulamaları (İTU) yapan 60 bin çiftçi yaklaşık 540 bin ha alanda üretim gerçekleştirmektedirler.
- Toplam işlenen tarım alanının %1,5'inde organik tarım,%2,8'inde İTÜ yapılmaktadır (TOB 2022).

Mevcut durum

2021 yılında

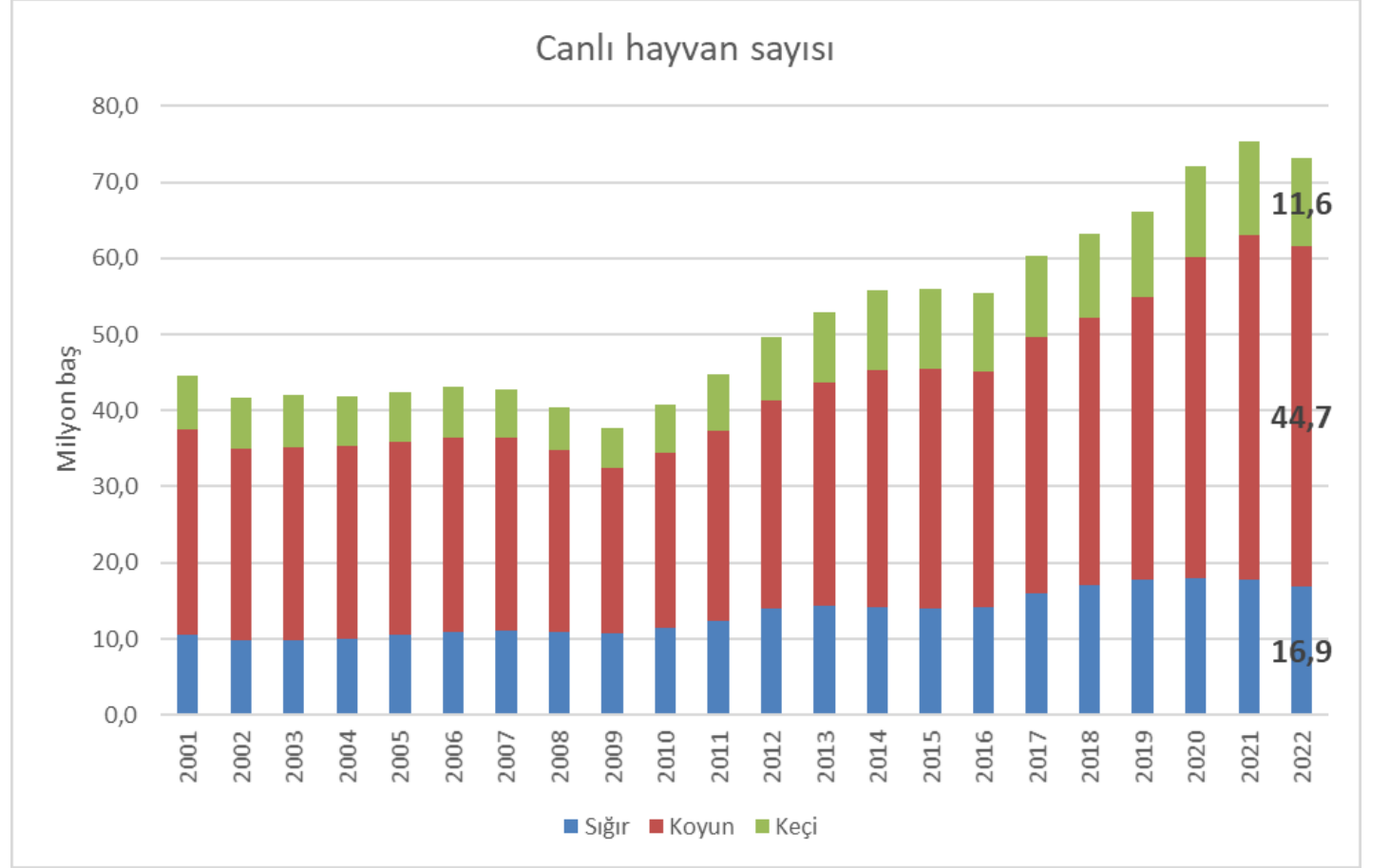
- Kimyasal gübre kullanımında azotlu gübreler en büyük payı almaktadır.
- Toplam 12 mton ton gübre tüketimi:
- 8,5 mtonu azotlu gübre,
- 3,7 mtonu fosforlu gübre,
- 300 bin tonu potaslı gübredir.
- Hektara gübre kullanımı ortalama 535 kg/ha'dır.

Mevcut durum

2022 yılında

- Sığır varlığı:17 milyon baş
- Koyun varlığı:45milyon baş
- Keçi varlığı:12 milyon baş
- 22 milyon ton süt
- 2 milyon ton kırmızı et üretimi
- 2,4 milyon ton tavuk eti
- 20 milyar adet tavuk yumurtası üretimi

Kaynak: TÜİK 2023

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

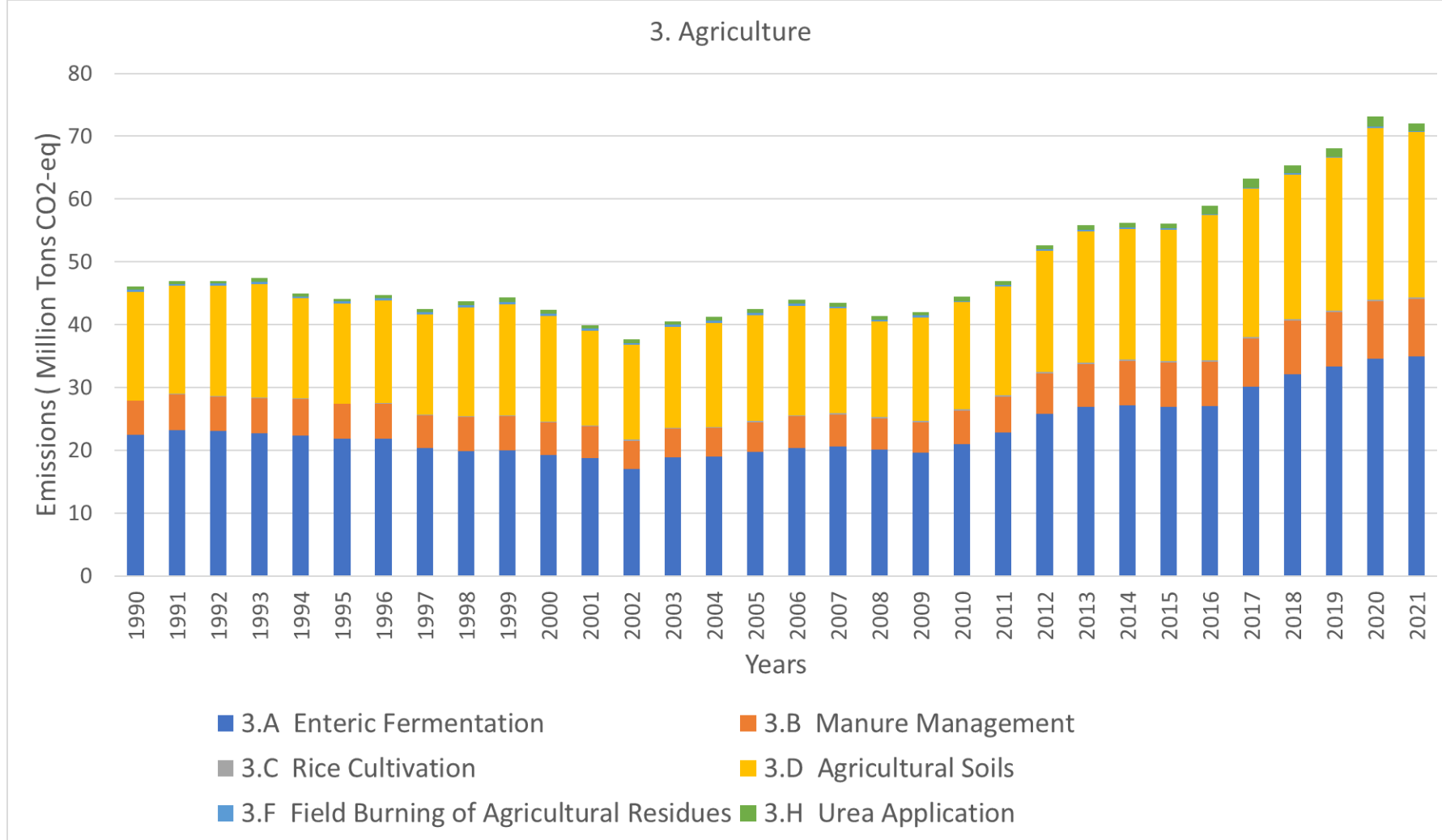
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI
T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER
KALKINMA PROGRAMI

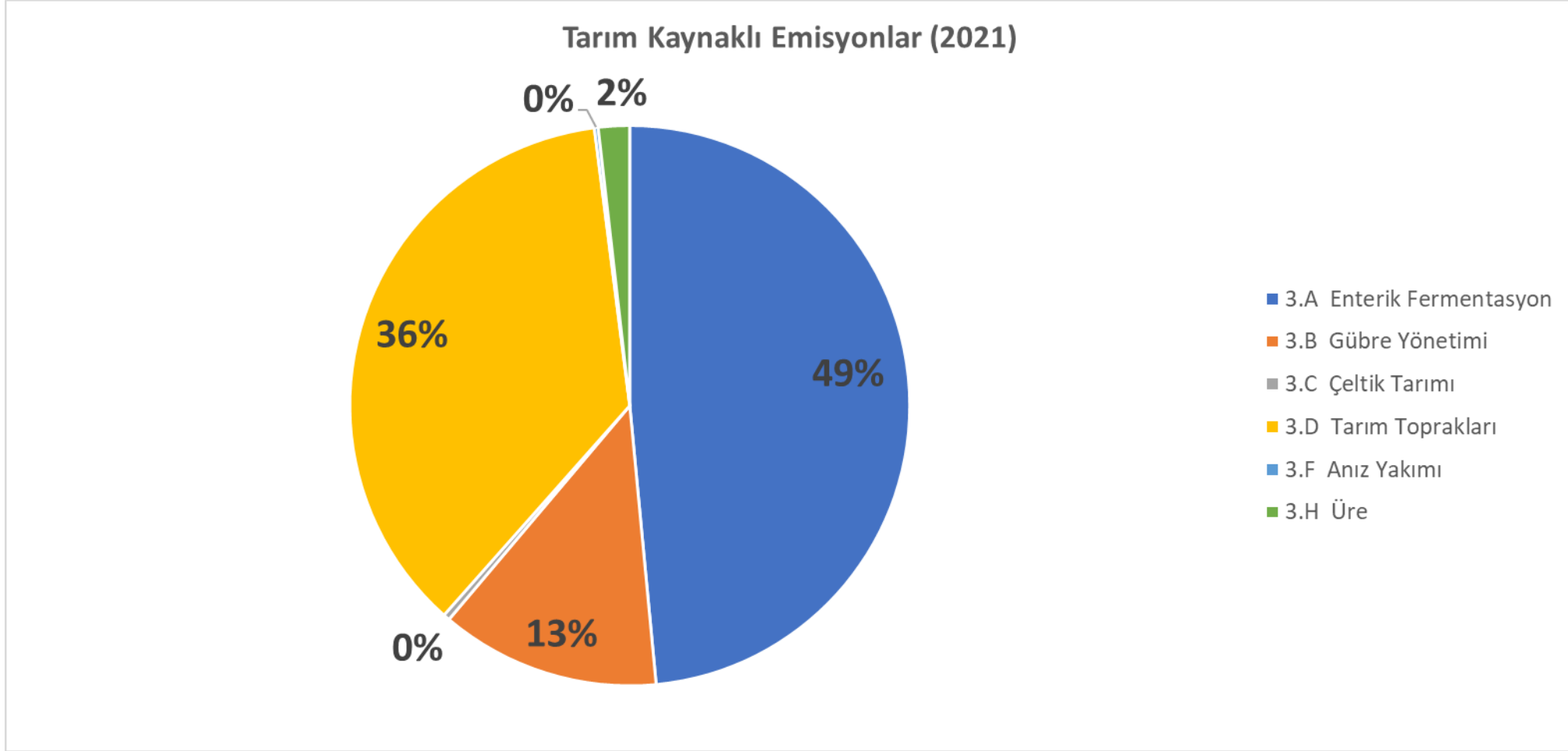
Tarım kaynaklı sera gazı emisyonları:1990-2021

- 2021 yılı
- 72 milyon ton CO_{2e} emisyonu

Tarım kaynaklı sera gazı emisyonları:2021

Azaltım Politikaları:

- **Amaç:** sürdürülebilir gıda üretimi ve gıda güvenencesi
 - Azaltım faaliyetlerin potansiyel sonuçlarının gıda güvenencesini tehdit etmemesi,
 - Tarımsal üretimin sürdürülebilir olması, artan nüfus ve gelire göre yeterli miktarda ve kalitede gıdanın üretilmesi,
 - Gıda güvenencesini sağlamak için fiyat açısından uygun olması
 - Tarımın sürdürülebilir olması için çiftçi açısından fiyatın uygun olması gerekir.

Fırsatlar ve Riskler

- **Riskler**
- Gıda fiyatlarının yükselmesi: Azaltım faaliyetlerin uygulanması üretim maliyetlerini artırabilir. Dolayısıyla gıda fiyatlarında yükselmeye sebep olabilir.
- Maliyet yükselmesi: Çiftçiler için maliyetlerin yükselmesi, gıda fiyatlarının yükselmesine karşın kar oranlarının düşmesi, ya da katma değerden yeteri kadar pay alamamaları bir diğer risk olabilir.
- Sermaye yetersizliği: Çiftçiler tarafından azaltım faaliyetlerinin uygulanabilmesinin maliyeti olabilir.
- Gelir kayıplarının telafisi ve/veya çiftçileri Faaliyetlerin uygulamasına yöneltecek teşvikler ve kredi temini

Fırsatlar ve Riskler

- **Riskler**
- **Çiftçi benimseme:** Faaliyetlerin planlanan şekilde uygulanması çiftçiler tarafından benimsenmesi ile mümkündür. Bunun için ise çiftçi eğitim seviyesi temel bir faktördür. Bilginin iletilmesinde etkili bir unsur olan eğitimde eksiklik, çiftçilerin politikaları benimsemelerinde zorluk yaratabilir.
- **İstihdamda azalma:** Faaliyetlerin bazıları alt sektörlerde istihdam da azalmaya neden olabilir. Örneğin kimyasal gübre kullanımında değişiklik bu sektörde çalışanların sayısını değiştirebilir. Diğer yandan başka sektörler için istihdam yaratabilir. Örneğin organik gübre üreticileri için fırsat olabilir.

Fırsatlar ve Riskler

- **Fırsatlar:**
- Azaltım faaliyetlerinin uygulanması tarım sektörünün daha etkin kaynak kullanımını sağlayabilir
- Doğa dostu uygulamaları içerdiği için daha sağlıklı ve güvenilir gıdanın üretimi sağlanabilir.
- Azaltım faaliyetleri tarımın iklim değişikliğine uyumuna da hizmet etme potansiyeli olabilir.
- Tarım eylem planının Türkiye'nin tarım politikalarında dönüşüme neden olma potansiyeli yüksektir.

Stratejiler

- **7 adet STRATEJİ**
- 1: Hayvancılık kaynaklı metan emisyonlarının azaltılması
- 2: Kimyasal gübre kullanımında etkinliğin sağlanması
- 3: Pestisit ve anti-mikrobiyallerin kullanımının azaltılması
- 4: Tarımsal üretimde kayıp, atık ve artık yönetiminin geliştirilmesi
- 5: Arazi ve toprak yönetiminin etkinleştirilmesi
- 6: Uygun finansman olanaklarına çiftçilerin ulaşımının sağlanması
- 7: Tarım sektöründe faaliyet gösteren paydaşlara yönelik eğitim, bilinçlendirme ve kapasite geliştirme faaliyetlerinin cinsiyet dengesi gözetilerek yaygınlaştırılması
- **40 adet FAALİYET**

Teşekkürler...

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI
T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER
KALKINMA PROGRAMI

